

Fylkesmannen i Aust-Agder

Raet nasjonalpark

Fylkesmannens oppsummering av uttalelsene fra høring 23.6.2015 – 18.9.2015

Kiland-Langeland, Thomas Christian

26.11.2015

Journalpostnummer og navn	Sted (gnr/bnr. og kommune)	Sammendrag av innspill
Generelle innspill – uten tilknytning til spesiell kommune		
8. Industri Energi		Avgir ikke uttalelse ikke i saken.
14. Statens vegvesen		Har ingen merknader.
25. Norges jeger- og fiskerforbund		Saken er sendt til høring til foreningene langs kysten. Og behandlet i styret NJFF-Aust – Agder; støtter forvaltningsmål og verneforskrift fullt ut. Er likevel kritiske og uenige i at det i forkriften er tatt med en bestemmelse om akvakultur – ønskes at denne tas ut med hensyn på det arbeidet som gjøres for villaks og ørret.
26. Språkrådet		Raet nasjonalpark: viser til tidligere innsendt kommentar om navnet;» Ikke egenartet nok» Hove landskapsvernområde – ingen merknad Søm landskapsvernområde – ingen merknad. Minner om stedsnavnsregistrering.
29. Norges geologiske undersøkelse		Registrerte mineralressurser i randsonen (Asperholmen, Tromøya, Sandøya og Askerøya). Ingen av dem synes å være aktuelle for uttak. Raet inneholder også sand og grus som kunne tenkes brukt til byggeformål – Det er neppe aktuelt i dag. Kunne ønske seg nærmere beskrivelser av verneverdiene i berggrunnen slik at hele det geologiske mangfoldet, også berggrunnen, ble vurdert.
32. Flosta motorbåtforening		Viser til at Flostaregattaen er et tradisjonelt båtrace som må kunne fortsette. Ønsker også at vedlikehold av Møkkalasset kan opprettholdes.
39. NVE		Kan ikke se at det har konsekvenser for vassdrag eller realistisk utnyttbare energiresurser.
44. Line Aarestrup		Spør om de ikke heller hadde vært en bedre løsning om kommunen hadde brukt penger på å gjøre friområder bedre for dem som vil bruke dem.
48. Fylkesutvalget		Enstemmig vedtatt med tilleggsforslag fra Mørland og Austad: Vedtak: 1. under forutsetning for at det legges større vekt på brukerinteresser og tilrettelegging er fylkesutvalget positive til NP. 2. forslår følgende endringer: a) tilgjengelighet for alle i samtlige tiltak som er rettet mot allmennheten . b) endre formål: prinsipper om tilgjengelighet for alle.

c) flytte bokstav g) 3.1.3 slik at tilrettelegging, konstruksjoner, skilt og stier i tråd med forvaltningsplan, kan utføres uten søknad.

d) § 3.4.2 bør inneholde tilrettelegging og formidling av kulturminner.

3. FK avsetter 300 000 til universell utforming (mulighetsstudie).

4. FK bør i samarbeid med kommunene ta initiativ til en besøksstrategi.

Mørland: Utvalget mener NP-senter bør ligge i A-Agder.

Austad: utvalget forutsetter at det blir en god balanse mellom utvikling av eksisterende næringsvirksomhet og NP basert på verneverdiene.

50.

Referansegruppe landbruk

- Grensa for NP bør gå i vegen ved Botne (Nils Boye ønsker at grensa følger den gamle vernskogen)
- Ved Flageborg bør det avgrensnes slik at stemmen og vegen til pumpeanlegget kommer utenfor NP
- Rettigheter må tas med i planen: tangrett, lakseretter, rett til jakt, rett til å plante skog etter hogst, rett til beitedyr alle typer, båt på land i opplag, vanningsvann fra Botnetjenn
- Forvaltningen bør være slik som for Raet landskapsvernområde
- Beiting bør flyttes, slik at det er tillatt uten søknad (alle typer dyr)
- Motorferdsel ved hogst bør være tillatt
- Bør være mulighet for landbruk + tiltak
- Grunneiere bør være representert i rådgivende utvalg.

Bemerk at beskrivelsen av skogen ikke er relevant siden teknologi i mindre grad enn tidligere er avhengig av store sammenhengende skogområder. Beskrivelse av vedskog stemmer ikke. Botneskog gir også industrivirke.

Det bør være en beskrivelse av hensynet til beitedyr i forhold til friluftsliv. Hunder i bånd.

Presisere at beiting ikke bare er en rettighet, men en viktig faktor i skjøtselen av landskapet.

Nils Boye (Kommentarer til ref. gruppe innspill) dok nr. 51:

«det fremkom at gruppen mente at NP kom uansett. Vi måtte bl.a. bidra til at skadevirkningene ble minst»

Boye uttaler:

1. Nasjonalparken bør ikke vedtas.

2. Dersom NP likevel vedtas, bør grensen gå ved vernskogen/skjærgårdsparken.

58.

Leif Klemetsen

Raet nasjonalpark er et fullstendig feilslått navn – parken er så å si rent maritim. Naturvernpamper på Aust-Agder fylke bruker raet som en brekkstang for å lage en maritim park. Den foreslåtte parken har ikke noe mer blankskurte fjell enn resten av landet. Endemorenen på Hove kan godt vernes uten å lage maritim NP.

75.

AAT støtter opprettelsen av NP og synes de fremlagte planene er spennende.

Aust-Agder turistforening

AAT er viktig kulturbærer både for det enkle friluftslivet, og innen det å formidle kunnskap om kulturminner i kystsonen. Drifter bruken av Torungen og Lyngør fyr som del av Kystled Agder – et nettverk av hytter, fyr, stier og leder langs norskekysten. Kan være et utstillingsvindu og formidler av Raet som nasjonalpark.

Påpeker at Tromlingene vestre del ikke er satt som sone A, og lurer på om dette er tilsiktet? Mener at Tromlingen fortsatt bør ha utvidet sjøfuglvern. Mener også at flere småholmer og skjær bør ha ilandstigningsforbud f.eks. der det er makrellterne og fiskemåke.

I sone A og C er det jakt, fangst, og bruk av skytevåpen forbudt. Lurer på om det faktisk gir et ekstra vern siden det likevel er jaktforbud på sjøfugl i denne perioden. Dersom intensjonen er bedre vern bør jaktforbudet gjelde hele året.

76.

Friluftsrådet Sør

Styret har behandlet verneforslaget – vedtak enstemmig vedtatt:

Friluftsrådet har flere konkrete forslag til endringer/justeringer av verneforskriften (se uttalelsen for detaljer):

- Om tilrettelegging for friluftsliv; stier, merking, klopper mv.
- Påpeker store forskjeller på beiteegenskaper hos de forskjellige rasene
- Uheldig å operere med ulike intervaller for båndtvang. Viser til undersøkelse om frykt for løse hunder
- Ferdselsforbud – ønsker noen presiseringer om hvor og hvorfor. Påpeker en skrivefeil i § 3 5.2. her står sone B – skal være sone A
- Påpeker at teltforbudet ikke gjelder steder som kommunen har forbud mot telting – her bør kommunen kunne forby telting som medfører unødvendig slitasje og forsøpling mv.
- Bålbrenning er en viktig del av friluftskulturen, men i NP er det gjennom flere tiår påført uerstattelige skader på svaberg og rullestein. Ber om at ordlyden endres... ønsker kun tillatt i godkjente anlegg.
- Justering av «omlegging av stier»
- Justering av ordlyd i motorferdselforbud
- 7.1 bruke små bokstaver
- Ønsker tillegg om dronebruk som fremmer kunnskap om verneverdiene
- Påpeker skrivefeil Hove nasjonalpark.

Hove lvo:

- Om tilrettelegging for friluftsliv
- Båndtvang hele året
- 5. Ferdsel bør suppleres med underpunkter;
  - telting forbudt utenfor camping
  - bålbrenning som i NP.

Søm lvo:

- Om tilrettelegging for friluftsliv
- Båndtvang hele året
- Bålbrenning.

Forslaget som er vedlagt ble enstemmig vedtatt.

Uttaler seg for å ivareta forsvarssektorens arealbruksinteresser.

Viser til at motorferdselsbestemmelsene ikke treffer luftforsvaret som ikke driver med «øvelseskjøring». Foreslår at det tilføres et nytt punkt: **Øvingsflyging med Forsvarets luftfartøy er i alle tilfeller tillatt.**

Påpeker at militær operativ virksomhet også omfatter treningsvirksomhet for å opprettholde kravene til beredskap og kompetanse som politiske myndigheter krever.

Påpeker at sone C strekker seg inn i skytefelt EN D153, Skagerrak, som er opprettet for trening med luft-til-luft våpen. Rester av missiler og ammunisjon kan falle ned i nasjonalparkens sone C. Foreslår at sone C legges utenfor med god margin. Eller at det tas hensyn til dette i verneforskriften.

Påpeker at navnet Raet brukes flere steder om forskjellige morener og foreslår derfor Vestre Skagerrak NP eller bare Skagerrak NP som navn.

Ønsker NP og nye lvo velkommen og tror dette vil være svært positivt for regionen – økt forståelse for naturverdiene samtidig som vernet bevarer områdene for fremtiden.

Soneinndelingen kan føre til forvirring ift. hva som gjelder hvor. Foreslår fysisk merking av sone A og B, gjerne med infotavler i tillegg slik at man unngår tvil i disse sonene.

§ 3.1.3 n) akvakultur: sammenholdt med formålsparagrafen kan FNF ikke forstå hva slags akvakultur som ikke vil være i strid med formålet – ser derfor ingen grunn til å åpne for en slik dispensasjonshjemmel i forskriften. Ber om at punktet strykes.

77.
Forsvarsbygg

80.
FNF Agder – Forum for natur og friluftsliv

For:
Agder botaniske f.
Norsk Zool. F.sør
Aust-Agder turistforening
DNT Sør
Naturvernforbundet Vest-Agder
NJF AA
NJF VA

81.
Norges Fiskarlag (og Fiskerlaget Sør)

Fiskarlaget er grunnleggende positiv til vern som sikrer gyte- og oppvekstområdene langs kysten for å sikre fornybar matproduksjon i et evighetsperspektiv.

Fornøyd med prosessen så langt, men ønsker seg en plass i prosjektgruppa (som i Telemark).

Har merknader til KU for Raet fra Multiconsult (ålegrasenger vs. trålfiske, underestimert av fritidsfiske).

	<p>Har ikke merknad til sone C – trålfrie soner, og viser til at disse ble vurdert i KU for transektet i 2010 og at det ikke foregår trålfiske her per i dag.</p>
<p>85. Naturvernforbundet VA</p>	<p>Glade for NP langs Agderkysten. Ber om at begrepet «unødig støy» innarbeides i planen, samt et generelt forbud mot vannscooter innarbeides. Oppfordrer til at generelle hastighetsbegrensninger for småbåter innføres hvor dyreliv og friluftsliv tilsier det.</p> <p>Ønsker også jaktfrie sjøområder i noen deler av NP (spesielt verdifulle områder for natur, friluftsliv og nær boliger/fritidsboliger).</p>
<p>90. Kystverket</p>	<p>Kystverket må kunne betjene og vedlikeholde sine eksisterende anlegg uten at det kommer i konflikt med vernet. Det må også kunne gjøres nye tiltak (nye bygg, tilbygg, flytting av anlegg etc.) for å sikre sjøverts ferdsel.</p> <p>Rettelser: Lille Torungen: Kun en navigasjonsinstallasjon som er i drift, ikke selve fyret.</p> <p>Side 18: En loshytte som eies av Kystverket må nevnes. Benevnelsen nautiske navigasjonsinstallasjoner skal brukes.</p> <p>Side 33: Ingen sjømerker er fredet; de er fortsatt under behandling.</p>
<p>103. Direktoratet for Mineralforvaltning</p>	<p>Mener at KU har tatt for lett på konsekvensene for georessurser. Selv om det ikke er registrert regionale eller nasjonalt viktige forekomster, kan et vern også skape problemer for utvinning av ressurser nær grensa, bl.a. uttak og transport av masser. Viser til en del forekomster innenfor området som er for lite undersøkt, men antas å ha begrenset potensial/verdi.</p> <p>Forslag til tilføyelse til § 1.2: Tiltak i forbindelse med sikring av eventuelle gamle gruveåpninger.</p>
<p>104. Havforskningen</p>	<p>Havforskningsinstituttet gir sin støtte til formålet med opprettelse av Raet NP.</p> <p>Anbefaler adaptiv forvaltningsmodell for sjøområdene innenfor parken, og ber oss vurdere konkrete bevaringsmål for marine arter og økosystem.</p> <p>Ber om at parkens potensiale for undervisning blir satt på dagsorden.</p> <p>Innspill til forvaltningsplan – bør inkludere ambisiøse bevaringsmål for marine naturverdier (arter og naturtyper). Har forslag til oppfølging av bevaringsmål gjennom 4 faser.</p> <p>Ønske om grenseendring rundt forskningsstasjonen for å sikre fremtidig anvendelse av oppdrettskonsesjon knyttet til forskningsstasjonen.</p>
<p>106. SABIMA</p>	<p>Svært positiv til opprettelsen av NP i kystområdene i AA. Utredningene viser en klar samfunnsøkonomisk gevinst av å opprette verneområdene. Ønsker mer landareal, for å gi bedre beskyttelse til kystøkosystemene.</p> <p>Ønsker at forvaltningsplanen viser en ambisjon om å kunne øke landarealet i NP.</p> <p>Er kritisk til båthavnen til Alveberget, og vil ha denne ut.</p> <p>Ønsker flere hummerreservater.</p> <p>Kritisk til behandlingen av småbåttrafikken, og vil ha lavere fartsgrenser til sjøs gjennom forvaltningsplanen til parken. Ikke flere fortøyningspåler. Vil ha forbud mot vannscooter og streng praktisering av reglene.</p> <p>Anbefaler at artskartlegging gjøres eksplisitt tillatt:</p> <p>§2.2 ny bokstav c) «skånsomt uttak av belegg av planter og sopp for artsbestemmelse, forutsatt at vesentlig skade på substrat unngås og artsfunn rapporteres inn i offentlig tilgjengelig database.</p>

		<p>§2.3 ny bokstav c) «skånsomt uttak av belegg av virvelløse dyr for artsbestemmelse, forutsatt at vesentlig skade på substrat unngås og artsfunn rapporteres inn i offentlig tilgjengelig database.</p> <p>§2.2 ny bokstav C) også i forskriften for LVOene.</p> <p>Foreslår at bestemmelsen ang. dyrelivet for LVOene endes til: Jakt, fangst, fiske og uttak av virvelløse dyr i samsvar med gjeldende lovverk er tillatt.</p> <p>Peker på svekket sjøfuglvern på Tromlingene. Ønsker ikke at dette skal svekkes.</p> <p>Ferdelsforbudet i sone A bør utvides til 31. juli.</p> <p>Båndtvang i sone A, på Jerkholmene og Tromlingene gjelde frem til 30. sept.</p> <p>«Skjell» er for snevert begrep. Hva med snegler, kråkeboller. Bruke muslinger og bløtdyr?</p> <p>Navneforslag: Skagerrak NP og Sørlandskysten NP.</p>
107/108 (samme) Fiskeridirektoratet		<p>Viser til Region Sørs uttalelse om at forutsetningen for referanseområdene i sjø, sone C, i sin tid (Transekt Skagerrak, TS) var at havressursloven skulle være lovanvendelsen og at vernet skulle være fleksibelt. Med TS i NP er forutsetningene endret. Region sør «finner at det foregår fiske med trål i de områdene som er angitt som Sone C, og har således begrenset vitenskapelig verdi.» Foreslår Rauerfjorden i Ytre Oslofjord som egnet referanseområde (område frigitt av Forsvaret).</p> <p>Hvis referanseområdene C likevel blir vedtatt, anbefaler de at ordlyden i § 3.3.1 blir gjort tilsvarende som for Ytre Hvaler NP, dvs. endre fra «aktive fiskeredskap» til «redskap som slepes under fiske». Primært ønskes sone C tatt ut av forslaget, og § 3.1 og 3.2 endret slik at dette blir reflektert.</p>
110. Aust-Agder Bondelag		<p>Bondelaget har inntrykk av at landbruksinteressene i det alt vesentlige er ivaretatt, både gjennom avgrensning og at aktiv beitebruk bidrar til å ivareta verneinteressene.</p> <p>Ønsker åpning for høsting av tang og tare, eks. som forsøksordning for mulig kommersiell utnyttelse. Hvis ikke, blir det et tema for erstatningsutmåling.</p> <p>Ønsker at rådgivende utvalg for forvaltning av verneområdene opprettes, med grunneier og næringsorganisasjoner representert.</p> <p>Kun i særlige tilfeller kan restriksjoner på eks. beite aksepteres (viser til avslag på beite med hest og storfe).</p> <p>Bør være generelle regler for hogst i skogen som gjør normal bruk akseptabel, ikke søknadsplikt og blinking før en kan avvirke.</p> <p>Restriksjoner skal erstattes, men ønsker primært dialog og samhandling.</p>
40. Arendal seilforening	Arendal	<p>Viser til seilforeningens historikk og bruk – gode forhold rundt Hove. Ikke risikofritt å utøve sporten. Ønsker å bruke vannskuter som sikring/redningsfartøy ved trening og regatta.</p> <p>Ønsker unntak fra bøyeforbud ved trening og regatta.</p>
115. Arendal havn	Arendal	<p>Enstemmig vedtatt i havnestyret:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savner en beskrivelse av hvordan en forventet publikumstilstrømning til NP skal håndteres eller tilrettelegges. Havnestyret oppfatter dette som en svakhet ved planen. Ber om at planen inneholder en beskrivelse av handlingsrommet og plan for at en ønsket, bærekraftig og økende friluftsliv kan foregå og gjennomføres spesielt på de øyer som kun er tilgjengelige med fartøy. Særlig Merdø og Tromlingene. Arendal havn kan og vil ta medansvar for å tilrettelegge ulike funksjoner som ilandstigningsbrygger,

		<p>fergeleier, renovasjon og toaletter, men planen bør omhandle hvor og hvordan slik tilrettelegging skal kunne foregå.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Foreslår at vernegrensa i Tromlingesund ikke går langs land på Tromøya, men settes til den som i dag gjelder for Raet LVO. 3. Transekt Skagerrak området bør utgå fra Raet NP da det ikke foreligger konsekvensutredninger, beskrivelse av formål eller annen argumentasjon. Dersom det senere kan dokumenteres åpenbare verneverdier, kan området innlemmes i NP.
7. Krista Sørensen	Arendal Gnr/bnr 305/274 Stølsviga	<p>Har spørsmål om hva som skjer med vedlikehold av brygger og hva som skjer med «det som i dag heter innmark og utmark». Ønsker mer informasjon om betydningen for private eiendommer.</p> <p>Er ellers imot hele forslaget.</p>
11. Elisabeth Hubbard	Arendal Hytte og bolig - Spornes- Bjelland	Opptatt av skjøtsel i strandsonen. Viser til at det gjøres for lite for å opprettholde kulturlandskapet/hindre gjengroing av kysten. Ønsker at forskriften skal inneholde forvaltningsmyndighetenes plikter i så måte.
15. Jon Magnus Pedersen	Arendal Gnr/bnr 216/26 Spornes- Brekkestranda	Positiv til at stranda inngår i nasjonalparken. Bekymret for gjengroing langs kysten. Ikke enig i erstatningsreglementet ved vern etter naturmangfoldloven. Uheldig for dem som «ikke har rukket» å bygge ut.
16. Grethe Værnø	Arendal Gnr/bnr 210/2 Hoveodden Tromøy	<p>Har ingen merknader til planen som helhet eller forslagene til forvaltning.</p> <p>Viser til at hennes eiendom er å regne som et omfattende inngrep og burde holdes utenfor nasjonalparken, slik som områdene ved Hove leir og anlegget på «Handicapstranden».</p>
18. Kirsten Johanne Nordby og Pål Nordby	Arendal Gnr/bnr 301/52 Gjervoldsøy	Ønsker at nasjonalparkgrensen flyttes fra kystkontur og ut i sjø (10 m) slik at eventuelle tiltak på bryggeanlegg ikke kommer i konflikt med nasjonalparkbestemmelsene.
19. Øyvind Lie	Arendal Motteberget ved Tromlingene	Viser til godkjent hytteplan; Motteberget. Sier han blir sterkt rammet av nasjonalparkplanen – avhengig av båtplasser for å kunne drive med utleie. Sier han før har hatt båtplasser på Skarestrand som er gitt til Arendal kommune til bruk for allmennheten. Viser til KU at konsekvensene er små ved Skarestrand. Påstår at dette er feil fordi hans planer om 15 hytteenheter ikke lar seg gjennomføre. Nasjonalparken griper så sterkt inn i hans virksomhet at det må prøves for domstolen. Håper hans forslag om båtplasser blir akseptert så man slipper en lang og kostbar rettsbehandling.
20. Christina Iverson	Arendal Gnr/bnr 219/6,130 Alvekilen	Ønsker en mindre grensejustering slik at grensen følger stien/skrenten som går i terrenget. Ønsker å ha muligheten til atkomst til en eventuell bolig utenfor 100m-beltet.
21. Skare Fellesskab (grunneiere v/Hans Johnsen og Ø.Lie)	Arendal Gnr/bnr 221/xx Skare	Representerer 12 grunneiere som blir berørt av nasjonalparkplanene. Felleseiet har eierskap til Hærningsholmen, Vaholmene, Dypningsholmen samt en parsell nord for Tromlingene. Viser til at de har plikter som er tinglyste; grøfting, veivedlikehold, gjerdeplikter. Rettigheter som opplagsplasser for båter, båtplasser, tangrettigheter, beitrettigheter og laksefiske.

		Viser til at rettighetene blir lite benyttet i dag, men at det kan bli aktuelt i fremtiden. Lurer på om de har krav på juridisk bistand i saken. Er i utgangspunktet ikke mot vernet, men vil ikke bli økonomisk skadelidende.
23. Heljar Claussen	Arendal Gnr/bnr 218/76,80,81 Botnetjenn	Ønsker ikke at eiendommene blir med fordi eiendommene ikke kan utnyttes; f.eks. bygge flere hytter. Søkte om erstatning etter Raet Ivo ble opprettet men fikk ikke medhold. Mener eiendommen har sunket i verdi pga. vernet.
24. Harald Hallberg	Arendal Gnr/bnr 428/49 Flageborgveien 114	Ser ikke nødvendigheten av at hans eiendom er med i nasjonalparken- ønsker grenseendring.
27. Stein Hindar og Kari Cecilie Tvedt	Arendal Gnr/bnr 219/84	Ønsker størst mulig nasjonalpark hjertelig velkommen. Negative til hyttefelt med båthavn i Alvekilen.
45. Per-Erik Schønberg-Hansen	Arendal Gnr/bnr 215/104 Spornesveien nederst i tangveien	Kommer med utdypende uttalelse. Opptatt av rullesteinene og kjøring/stjeling som pågår ved Spornes samt vindpåvirket spesiell vegetasjon på stranden
28. Anne Høykoll Attestog	Arendal Gnr/bnr 219/47	<p>Mener nasjonalparken vil føre til mye «byråkrati» og avhenge av mye penger utover statens bidrag – forutsetter samarbeid med frivillige ulønnede grupper og midler fra næringslivet.</p> <p>Grunneiere får restriksjoner, men ingen ulempeerstatning og beholder eiendomsskatten som før. Fylkesmannen truer med politianmeldelse av grunneiere som tar seg til rette, men det står ingenting om hvordan grunneiere skal håndtere inntrengere som skaper problemer.</p> <p>Landbruk og næringsliv skal for stor grad styres av det offentlige. En snikende okkupasjon med statlig og byråkratisk diktaturmentalitet.</p> <p>Mye matjord ligger brakk, og det kan bli bruk for denne senere. Da er det fagfolk som må forvalte disse viktige ressursene, og fagfolkene er bønder og gartnere.</p> <p>Eiendomsretten er sentral i et kaldt og værhardt klima og hun tror ikke Arendal kommune med sine økonomiske utfordringer er bedre forvaltere av sørlandskulturen enn innbyggerne selv.</p> <p>Er imot å opprette nasjonalpark og ta kontroll over en hel kystkultur.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fredning av Raet. Grensen må gå utenfor bebyggelse. Bygg naturhistorisk museum på Hove. 2. Rydd opp de offentlige områdene med gravemaskiner og doble picknikarealet 3. La bønder og gartnere få ansvar for mat- og vedproduksjon 4. Ha en ufravikelig lov om at ingen kan drive næringsvirksomhet på annen manns grunn uten kontrakt og avtale med en frivillig grunneier.

		5. Gjør det lettere – ikke vanskeligere – å få bygge nær sjøen. La så mange som mulig få lov til å skape sitt gode liv ved sjøen.
30. Tore Midtvedt	Arendal Gnr/bnr 428/213 Brønnevinsholmen Saulene	Ønsker at Brønnevinsholmen holdes utenfor nasjonalparken. Viser til at naboholmen som også er bebyggt er utelatt.
31. Anne Helen Øien	Arendal Gnr/bnr 301/126 Gjervoldsøy	Ber om mer informasjon om konsekvensene på hennes eiendom.
33. Halvor Abusland	Arendal Tromlingesund	Innspill som går på grenseendring for å kunne lage båt plasser/båtanlegg ved Tromlingene.
37. Monica J Paulsen	Arendal Gnr/bnr 219/64 Alvekilen	Gledelig at det foreligger en plan for nasjonalpark – er veldig positiv til vern. Påpeker at Alvekilen ikke er godt nok ivaretatt i nasjonalparkforslaget, og at spesielt båthavnen vil påføre stor belastning på et marint viktig kystområde. I utgangspunktet positiv til at hennes eiendom er med i NP, men vil protestere på det sterkeste dersom ikke grensene for Alveberget settes i strandlinjen. Slik det er nå er det ikke noe poeng å verne Alvekilen.
38. Arendal kommune	Arendal	<u>Rådmannens forslag:</u> Bystyret slutter seg i all hovedsak til forslaget som er på høring. Kommer imidlertid med følgende innspill: 1. Ser det som lite formålstjenlig, og uklart slik forvaltningsmyndigheten nå er foreslått – ønsker ikke å ha felles NP-styre med Telemark/Jomfruland NP. Ønsker ikke dispensasjonssaker i styret. 2. Verneforskriften bør endres i samsvar med rådmannens forslag, likeledes forvaltningsplanen; <ul style="list-style-type: none"> - Ønsker å ha åpning for nye private brygger - Diverse spørsmål om kriterier for grensesetting og konkrete innspill til grensene. - Nedennessaulene ut, inkl. vannareal for båthavna - Ønsker å ha Botnetjenn ut av NP – ber om ny gjennomgang av dette - Merdøgrenser ønskes diskutert - Yttersiden av Tromøya og Tromlingene – knutepunkt for friluftsliv. Dialog om Krøglevikplanen ønskes. 3. Transekt Skagerrak: Kritisk til at KU er fra 2010, og finner det vanskelig å ta stilling til Transektdelen. 4. Foreslår tilføyer vedr. moringer. 5. Andre konkrete forslag til endringer: <ol style="list-style-type: none"> 1. Unødvendige formuleringer som ivaretas av annet lovverk: Forurensing, støy, motorferdsel vedrørende landbruksutøvelse – tas ut 2. Innskrenkning vedr. motorferdsel ifm. vedhogst. 3. Feil i overskrift – Hove LVO

4. Plukking av tang og tare må klargjøres
5. Påfylling av sand
6. Andre dyr enn sau på beite
7. Ønsker nytt punkt – anlegg av nye stier.

Tilleggsforslag (Tormod Vågsnes KrF):

1. Grensa bør i størst mulig grad følge Raets nåværende grense.
  2. Grensa bør legges på utsiden av Botnekjenna da denne er aktivt brukt til landbruksvanning.
  3. Ved Saulene på Nedenes er det foreslått å legge pumpestasjonen og demningen inn i Nasjonalparken. Dette er lite ønskelig på grunn av at det berør ca. 300 da jordbruksareal i Arendal og Grimstad.
  4. Bebyggelse som blir liggende i nasjonalparken må få mulighet til å utvikle seg i takt med samfunnsutviklingen.
  5. For å få til en likebehandling må alle igangsatte reguleringsplaner i strandsonen i verneområdet få samme mulighet, dvs. at grensa må settes ut i sjøen slik at en tar hensyn til det.
- Kommuneplanutvalget vedtok 1+2+3, 4+5 falt.

Kommunestyret: Punkt 4+5 også vedtatt + tilleggsforslag Nordli; Arendal kommune ønsker etablert et nasjonalparksenter på Tromøy.

<p>42. Hanne Nilsen (grunneier)</p>	<p>Arendal Gnr/bnr....</p>	<p>Viser til konsekvensutredning for Transekt Skagerrak og negative konsekvenser i Alvekilen hvis båthavn blir bygd. Mener grensen bør gå i vannkanten rundt hele Alvekilen.</p> <p>Mener også det bør være mulig med vinterlagring av joller på hyttetomter.</p>
<p>43. Jon Ramsvatn (grunneier)</p>	<p>Arendal Gnr/Bnr 218/4</p>	<p>Stiller spørsmål ved hvorfor to fritidseiendommer er tatt ut når 200 daa av hans eiendom må være med?</p> <p>Viser til jordet øst for Bjelland «Hampemyra». Siden landbruk ikke skal være en del av NP mener han dette området må tas ut.</p> <p>Mener landbruk gis mulighet til enhver tid å drive etter økonomisk riktige former. Ønsker at Botneskogen tas ut av NP for at han skal kunne drive økonomisk drift av skogen. Hevder Botneskogen er et område for aktivitet for Bjellandstrand gårds gjester. Forventer erstatning for skogen hvis skogbruk ikke blir mulig.</p> <p>Gårdens gamle rettigheter må videreføres</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rett til å ta opp tang langs kysten- har bygd opp en hage de har tenkt å drive økologisk. Må også kunne hente med maskiner som traktor. - Møllerrett; gårdens rett til å benytte Botnetjenn og vannet der (rør, kabler, pumpehus mv.) - Beiterett; gårdens rett til å benytte utmark til beiting – alle typer husdyr- etter gårdens ønsker og behov - Lakserett; gården har rett til å fiske laks på Bjellandskjæra og ved Blåmann på Botstangen.

		NP må ikke være til hinder for å benytte NP i forbindelse med næring; ta med kunder ut, anlegge små installasjoner, Bedriftsutvikling, kjøring med traktor og annet kjøretøy i næring, skogsdrift og jordbruksdrift med alt redskap.
46. Lille Gjessøya sameie 13 eiere	Arendal Gnr/bnr 208/3	Har forslag til endring av grense ved Gjessøya (se vedlagt kart) Viser til at øya er blitt gjengrodd med kratt og trær. Ønsker å holde kvalitetene på øya ved like – rydding og plukkhogst uten søknadsplikt. Viser til at deler av Gjessøya er holdt utenfor, og at bruksformen er den samme her. Naturlig at de sidestilles. Mener at en grensejustering som foreslått ikke vil være til ulempe for vernet.
49. Alf Alm Paulsen	Arendal Gnr/bnr 304/26?	Viser til at Multiconsults KU sier at naturen (dyreliv/fauna) ikke er truet – ergo er det ikke nødvendig med NP på land i Arendal kommune. Uttaler at motorferdsel ved snøbrøyting og vedhogst vil bli ulovlig og må ha disp – som fører til unødvendig byråkrati. To helårsboliger på Hisøy (304/68 og 304/26) er ikke tatt med i vurderingene av konsekvenser ved å innføre NP på fastlandet på Hisøy. Båtliv og –ferdsel ikke problematisert. I Nidelva fører båtferdselen til utvasking av elevebredden og oljefilm på vannet. På en sommerdag kan det passere 100 båter pr. time gjennom østre løp.
52. Petter von Glasenapp	Arendal Gnr/bnr 59/169	Påpeker nødvendigheten av å mudre ved enkelte brygger, bl.a. 59/169 m.fl. ved Flageborg. Vedlikeholdsmudring må kunne gis uten omstendelig og kostnadskrevende saksbehandling. Viser til et sivområde med rikt fugleliv som ikke er inkludert. Som grunneier ønsker de at området vernes (se kart) (59/169 +59/18).
53. Per-Erik Schønberg-Hansen (grunneier)	Arendal Gnr/bnr 215/104 Havblåst, Spornesveien 81 ved tangveien	Er vitne til alle de mennesker som fryder seg over området Raet – og de tilliggende områdene. De fleste har respekt for lvo, men alt for mange går bevisst hen og forsyner seg av og ødelegger naturverdiene. Er opptatt av hvordan man skal håndheve bestemmelsene og verne om verneverdiene. 1. Geologi, historie, planteliv og dyreliv og nærheten til Skagerrak: Mye er godt omtalt, men ikke Spornesstranden som kommer og går etter værforholdene. Hele området ved Spornes var fra 1920-50-tallet nesten fritt for vegetasjon pga. vedsanking og beiting. Nå er området et helt uvanlig eksempel på hvordan vegetasjonen tilpasser seg vind, vær og lokale forhold. Hele gradienten fra sjø til Spornesveien er en studie i botanisk tilpassing av planteliv som er ganske spesielt! Plantene erobrer ny mark godt hjulpet av «guano» fra sjøfuglene. Villkirsebær som følge av ballasttømming. Unike grantrær på Hoveodden som vokser i bredden og ikke i høyden. Trollskogen med vridde vekstformer. Fra

tid til annen kan det være store mengder tang på stranden. Hører nattergalen nesten hver vår. Området oser av historie. «Påpeker en del av de verdiene som fremkommer av rapportene som er laget».

Barnebarna har en vår funnet melk- og juicekartonger fra 9 land på stranden.

Påpeker at en del av arrangementene som arrangeres i området fører til lydforurensing – særlig ved at regler for begrensnig av volum på kveld/natt ikke overholdes.

Gjengroing – noen områder må avsettes, andre steder må det til betydelig innsats for å hindre gjengroing.

Familien ser svært ofte at besøkende tar med seg til dels store mengder rullestein. Har også observert kjørespor forbi hans eiendom. Påpeker at arbeidere får oppdrag fra arbeidsgivere om å hente rullestein til ulike byggetiltak. Har flere konkrete eksempler.

Påpeker også faren ved bålbrekking om sommeren i dette området. Bålplasser bør ha informasjon om forbudsperioden mv. Påpeker også at ornitologisk forening har opp fangstnett på Spornes. Disse bør fjernes når de ikke er i bruk.

Ønsker mer oppsyn i NP.

54. Inge Fredriksen Også dok. 17.	Arendal Gnr/bnr 216/12 Flademoen, Tromøy kirkevei	Gir informasjon om gården Tromøy planteskole. 1. Utfyllende om tangretten på Spornesstranden – viser til historisk bruk av tang (Tromøy historielag) Bruk av tang har lang tradisjon og alltid vært å betrakte som verdifull gjødsel. Viser også til markedføringsverdien av nisjeprodukter og økologisk produksjon. Kun aktuelt å hente tang langs tangveien på Spornes. Ønsker å finne en løsning i samarbeid med forvaltningen for fremtidig henting av tang. 2. Rydding og planting rundt fritidsboliger: Flere fritidseiendommer hogger utsiktskoridorer og store flager – det gir dårlig landskapsbilde. Beplantning bør skjerpes inn. Flere fremmede arter blir plantet inn og sprer seg. Har et spesielt eksempel med en blodbøk. 3. motorferdsel. Ikke holdbart å måtte søke hver gang de tar ut tømmer. Må finne en løsning med praktiske avtaler som gjelder i noen år. Egen bestemmelse for tanghenting og nødvendig transport.
57. Berit Røer Aanonsen	Arendal Gnr/bnr 304/68 Slettebakken på Gjervoldsøy ved Nidelva	Samme innspill som Alf Alm Paulsen doknr 49 med snømåking osv.
59 og 74.	Arendal	98 % av NP er sjøarealer – det gjør de 2 % landareal spesielt verneverdige.

Naturvernforbundet Arendal**Redigert innspill doknr. 74**

NP et viktig og godt initiativ. Poengterer at Raet må utnytte potensialet til parken ved å gjennomføre mer konkrete bevaringsmål for arter og økosystem som er under sterkt press – vil kunne fremstå som eksempel for etterfølgelse for andre kyst-nasjonalparker.

Påpeker at det kun er områder uten for store inngrep som kan vernes som NP, og at det dermed må føres en streng dispensasjonspraksis – særlig på landområdene som bare utgjør 2%, men også i grenseområdene land/sjø. Nevner flere tiltak.

Fisking, jakt og aktiviteter som motorisert båtrace og lav helikopterflyvning bør begrenses i NP. Dispensasjoner må ta hensyn til hekkesesong for sjøfugler. Naturforbundet ønsker ikke nullfiske i hele området, kun i deler av NP, og er positive til hobbyfiske.

Eksisterende bebyggelse må ikke privatisere og hindre ferdsel i områder som i dag er sikret av allemannsretten

Viser til at det må sikres adaptiv forvaltning i NP.

Påpeker at Alvekilen peker seg ut som et område av høy verdi med stor sårbarhet for ytre påvirkning. En utbygging av båthavn og badeplass vil ha negativ effekt på dette spesielle området.

Alvekilen har, som Fylkesmannen selv påpekte i høringsuttalelsen til kommuneplanen i 2011, «et sårbart økosystem, som vil være utsatt selv for små mengder forurensning. Videre vurderes kilen ut fra flere forhold som et spesielt biologisk interessant og viktig marint kystområde. Fylkesmannen vurderer det som svært uheldig med tanke på ivaretagelse av miljøverdier av regional og nasjonal verdi».

Naturvernforbundet understreker at grensene for Raet nasjonalpark må inkludere hele Alvekilen og de tilstøtende områdene, og at de må yte høy grad av vern.

60. Arendal

Alve vel v/ leder Frank M. Tveiten Johansen Grunneiere rundt Alvekilen

Alve vel stiller seg meget positive til planene.

Alve vel mener det er meget viktig at hele Alvekilen er med og at grensen ikke trekkes ut i sjø noe sted. Vil presisere viktigheten av å ivareta naturkvalitetene både på land, men særlig i sjø for fremtidig generasjoner. Viser til Fylkesmannens uttalelse om Alvekilen til kommuneplanen i 2011 (se naturvernforbundet over).

63. Arendal

Lars Marin Østerholt (for Ester Østerholt)
Gnr/bnr....
Innerst i Alvekilen

Vil motsette seg vernet på det sterkeste av følgende grunner:

- Kan ikke se at området faller inn under formålet med å etablere NP
- Det er jordbruksområder – har tidligere dyrket poteter, korn, høy og beite for kuer. Området er nå sauebeite, men vil enkelt kunne reaktiveres til aktivt jordbruk
- Likebehandling – finner få andre steder hvor private landarealer er tatt med
- Nasjonalpark innebærer det strengeste nivået mht. begrensninger for disponering som gjør det verdiløst for eier.
- Området utgjør en stor del av eiendommen (ca. 1/3?) og vi er i tillegg ikke informert om at det tilbys

noen form for erstatning.		
Anmoder at grensen følger vannkanten som ellers i Alvekilen.		
65. Diverse grunneiere v/Glenn Gabrielsen Tone og Jon Wetlesen Eva Jensen, Leif Brodtkorb m.fl Bente Blekkerud og Anne Mette Kristiansen Anne Jørgensen Erling Rein	Arendal Gnr/bnr 218/43 218/32 218/73 og 41 218/14 218/112 218/42, 57,108	Uttalelsen gjelder Bjelland-Botstangen og Alvekilen, ikke de øvrige områdene i NP. Bruk og vern: hvordan skal man verne alle sommerfuglartene og alt mangfoldet i flora og fauna når man samtidig skal åpne opp for mer friluftsliv? Man risikerer at resultat blir det motsatte av intensjonen. Man burde opprettholdt lvo som i dag hvilket ville gitt mindre press på naturen. Vernekartet for området virker svært rotete og lite konsekvent. Spesielt rundt botnegårdene samt strandlinjen i Alvekilen og ut til Tromlingesund. Med referanse til artikkel i Agderposten kan det virke som et planlagt hytteprosjekt har fått særfordeler mht. unntak fra Raet nasjonalpark. Det virker uklokt, lite konsekvent og ikke tillitvekkende. Grenseforslag: Fra Bjelland langs veien og ned til sjøen helt ut til Botstangen, derfra strandlinjen rundt Alvekilen, uten avvik. Vil påpeke steder av kulturhistorisk betydning: gravrøyser på Botstangen og Tromlingene. «Vi som uttaler oss i denne saken er alle eiere av fritidseiendom i det gjeldende området. Mange av oss besitter eiendom som har vært knyttet til samme familie i nær 100 år, de fleste av oss med kontinuerlig innsikt i området i mange, mange år. Vi mener derfor at vi er særdeles meningsberettiget i denne saken, og at Fylkesmannen gjør klokt i å ta hensyn til våre synspunkter og forslag.»
66. Mads Henry Andenæs	Arendal Gnr/bnr 206/1 Færvik	På vegne av rettighetshaverne. 1. Mener grunnlaget for å innlemme deler av eiendommen ikke er tilstrekkelig – registreringene som er bruk i naturbase er for gamle. I hele NP er det bare 3 andre områder som er definert som B-områder hvilket tyder på at det skal noe helt spesielt til for at et område skal bli vernet som B-område. Det er urimelig å bruke et så gammelt dokument som grunnlag. Det er skjedd vesentlige endringer på eiendommen siden 2003, bl.a. betydelig hugst og rydding av gamle jorder som har vært gjengrodd. Stiller også spørsmålstegn ved kvaliteten på kartleggingen. En kartlegging som tar sikte på å tjene som grunnlag for vern må være grundigere og av høyere kvalitet. 2. Hensynet til vern av rik edellauskog. Etter deres syn er hensynet til vern av edellauskog på siden av formålet med nasjonalpark. Hovedformålet er å etablere en marin NP langs kysten. Å verne en edellauskog på en enkelteiendom i Færvikkilen faller utenfor

		formålet.
		3. bruket har strandlinje med en liten holme. Mener det er uheldig at holmen er med fordi den brukes som badeplass og at NP ikke må gripe inn i den etablerte bruken. Ber derfor om at holmen holdes utenfor.
67. Liv Nøkleby	Arendal Gnr/bnr 213/27 og 167 Hovstøl	<p>Merknader til grensen:</p> <p>1. 213/167 brygge og båtnaust: grensen går mellom naustet og brygga. Grensen virker tilfeldig uten noen spesielle verneverdier her. Ber om at naustet og brygga holdes utenfor. Har forslag til endring se kart</p> <p>2. Hytte. Mener hytta må likestilles med de andre bygningene på Hovstøl som er holdt utenfor. Ber om at hytta holdes utenfor. Viser til at det er familieeiendom og at familien frivillig inngikk avtale med staten om å avgi stor utmarksarealer fra Hovstøl til friluftsområde (skjærgårdspark)Hytta utgjør den delen av utmarka som ble holdt utenfor den avtalen. Viser til at det fører til vesentlige innskrenkninger i bruken hvis hytta ligger iNP.</p> <p>3. veiakomst. Hytta har tinglyst rett til vei over privat og statlig grunn frem til hytta. I veien er det fremført vannledning til hytta, og det er etablert renseanlegg på eiendommen for gråvann. Parallelt med atkomstveien, nærmere sjøen, er det fremført stolpegate for tilførsel av strøm til hytta. Verneforskriften er ikke tilpasset den bruksutøvelsen som de privatrettslige rettighetene gir hjemmel for. Grensene bør endres slik at traseene over statens grunn faller utenfor.</p> <p>Endret grenselinje: Ber om at grensen følger strandlinjen langs de to parsellene. Viser til andre fritidseiendommer i nærheten er holdt utenfor – og ønsker likebehandling og ikke usaklig forskjellbehandling. Viser til KU og andre utredninger og sier at det ikke vil føre til en uthuling av planen dersom eiendommen holdes utenfor.</p> <p>Viser til oppstartsmelding hvor det står: "På landsiden vil nasjonalparken i liten grad ha betydning for de som har hytter, da de fleste antagelig blir liggende utenfor. De som har hytte som kommer innenfor, vil få behold den og bruke den som før. Nasjonalparken vil heller ikke være til hinder for vedlikehold av hytte og eiendom."</p> <p>Mener dette ikke er fulgt opp i verneforskriften og etter hennes vurdering vil de «ikke kunne bruke den som før». Ber om at hele fritidseiendommen holdes utenfor med tilhørende båthus, samt eksisterende trase for vei, vann og strøm. (se vedlegg).</p>
68. Sameiet Labakken v/ Marianne Grigson	Arendal Gnr/bnr 214/6 Labakken, Tromøy kirkevei 70/72	Litt historikk om eiendommen. Ber om at grensen justeres slik at deres eiendom ved Flangeborg ikke blir med i NP. Viser til kart som er lagt ved.
70. Nils Boye	Arendal Gnr/bnr 218/7 Bjelland	<p>Forslaget er for ham som grunneier av gårdsbruk bekymringsfullt.</p> <p>Historikk: forskjellige tidligere verneprosesser og verneformer.</p>

Ny lov om NP: Det er mulig å opprette NP med større innslag av privat grunn. Viser til fordelingen mellom offentlig og privat grunn på land. Styre uten deltagelse av grunneiere: Grunneiere som tross alt eier 88 % er ikke representert.

Konsekvenser for lokalt næringsliv: Np vil ha store konsekvenser for driften av gårdsbruk. Botneskogen ble tidligere plantet. Multiconsults KU er feil. Grunneierne er ikke spurt.

Hvordan har off. myndighet forvaltet offentlig eiendom på Tromøy: Spornes er i offentlig eie. Det er gjengrodd med vidjekratt. Dette er i strid med nml hvor det skal tas vare på naturens mangfold.

I området Botne-Bjelland har lvo og fylkesmannens håndhevelse ført til at gammelt bruk er blitt umulig. Kulturlandskapet forfaller og trues av gjengroing.

Oppsummering: NP er båndlegging og konfiskering av eiendom. Uforståelig at det er vedtatt en lov med så alvorlige konsekvenser. Mener det er for mye privat grunn til at NP kan forsvares – særlig uten grunneierrepresentanter i styret. Det betviles at NP-navnet vil være særlig positivt som hevdet – naturen ligger der uansett.

Konklusjon: Nasjonalparken bør skrinlegges på private områder. Botneskogen er nødvendig for eiendommenes drift. Ønsker at NP bare skal gjelde Skjærgårdsparken og verneskogen. Med de problemer det har vært med fylkesmannens håndhevelse av lvo på Botne-Bjelland, bør det oppheves. Plan- og bygningsloven gir tilstrekkelig vern.

Eiendommen ligger «midt» i deltaområdet for vestre utløp av Nidelva. Det er mye sedimentering i området, og man er avhengig av mudring fra tid til annen for å komme til bryggene og opprettholde badeplasser.

Eiendommen er uten vei, og all transport må foregå vannveien.

Viser til at grensene (eiendomsgrensene) er annerledes en vernegrensen i reguleringsplanen og ønsker at grensen justeres utenfor grensene som angitt i reguleringsplane (i sjø/elv) se vedlagt kart.

Viser til at Fylkesmannen (i 1990) har uttalt i en sak at det ikke knytter seg friluftsinnteresser til hans tomt, og at det derfor ikke være noe i veien for at grensen blir lagt utenom.

Viser til vedtak om fradeling og oppføring av ny hytte på fradelt parsell. Eiendommen er nå fradelt og klar for bygging. Ny hytte trenger atkomstbrygge. Viktig med atkomst, og det er problematisk med is og ustabil (sediment) bunn. Eksisterende brygge er dårlig og kan ryke når som helst. Ønsker at grensa legges utenfor slik at dette arbeidet kan startes.

71.
Sven Ovin Havig

Arendal
Gnr/bnr 430/111 og 137
Nidelvas vestre utløp

		Også behov for bod/båthus for redskaper mv. Ønsker derfor grensa lagt ut så dette ikke kommer i strid med NP. Påpeker også behov for å rydde strandlinjen langs eiendommen hver vår.
72. Jens Hoxmark	Arendal Skarestrand	<p>Har «innsigelse» til NP.</p> <p>1) Hensyn til kystkultur og fastboende lokale innbyggere: Planlagt i et område med eksisterende kystkultur, og det må tas hensyn til at fastboende ønsker å beholde adgangen til å benytte kyst- og havområdene for å skaffe seg et utkomme. På samme måte som er vanlig rundt hele den Norges kyst, i tråd med pulserende aktivitet gjennom skiftende tider.</p> <p>2. Grensene for NP må flyttes i Tromlingesund til midtlinjen eller minimum 30m fra Tromøya for å ha en buffer mellom eiendommene og nasjonalparken mht. brygger, kaier mv. Området har et lokalsamfunn med tett kontakt med havet, der det er naturlig å anlegge brygger og fortøyninger. Gode og hensiktsmessige brygger må ikke bli sett på som et fremmedelement, men en nødvendighet for trygg ferdsel på sjøen</p> <p>3. tradisjonsrikt landbruk: Gamle tradisjoner for å benytte ilanddrevet tang og tare til gjødsling må beholdes.</p> <p>4. Akvakultur: Det bør åpnes for sameksistens mellom NP og bærekraftig akvakultur innenfor NP. Det bør legges opp til en næringszone utenfor østre Tromøya. Verneområdet er meget omfattende og legger beslag på mange egnede områder.</p>
73. Bente Marie Stein	Arendal Gnr/bnr 219/52 Alveveien, Kongshavn	Viser til en feil i kartet; en del av eiendommen fremkommer i vernekartet som en holme som ligger i NP. Dette er landfast. Har lagt ved bilder som viser dette. Ber om at grensen justeres slik at «øya» ikke blir med i NP.
78. Anne Grethe Beisland	Arendal Gnr/bnr 301/104 og 129 ved Nidelva	<p>Påpeker en stor «innsnevring» på hennes eiendom som ikke følger strandlinjen. Forstår ikke at den kan ha spesiell interesse for NP – ingen kulturminner, stier eller allmenn ferdsel innenfor området.</p> <p>Mener nasjonalparken kommer svært nær våningshuset, og at dette føles som en stor inngripen.</p>
79. Hove Drifts- og utviklingsselskap AS	Arendal	<p>Mener forskriftene slik de er formulert gir muligheter for å vedlikeholde og utvikle området i tråd med det de mener er nødvendig.</p> <p>Tror NP-status vil styrke Hoveområdet, både som reiselivsdestinasjon og som rekreasjonsområde. Vil også peke på at Hove bør være det naturlige stedsvalg for et eventuelt NP-senter.</p> <p>Ofte vil det være behov for brygger med rullestolrampe, følgebåter for padlere og seilere, mindre tekniske inngrep, som midlertidige brygger og bøyer etc. Det er viktig at forskrift og forvaltningsplan ivaretar de</p>

		behovene.
83. Per Christian Lindgård – Innerst i Alvekilen	Arendal Gnr/bnr: 218/103, 85, 101 og 109.	Er negativ til Alveberget-planen, og mener hele kilen må inngå i NP. Kritikk av FM og særlig miljøvernadv. for ikke å saksbehandle riktig. Forslag: <ul style="list-style-type: none"> • Fastsette en felles standard/øvre grense for bolig-/hyttestørrelse, bryggestørrelse og båthus. Åpning for ombygging og utvidelser innenfor disse grenser. • Felling tynning av trær, brenning av kvist, klippe gress for å sikre at kulturlandskapet ikke gror igjen • Vedlikehold av veier, stier og ferdselsårer. • Etablere nye stier/veier for gang og sykkel i off. regi. • VA-anlegg, private og off. Sjøledninger også. • Oppruste brygger for å få færre enkeltbrygger. • Tillates dyr på naturbeite og skogsdrift der det til nå eksisterer/praksis – unngå gjengroing. • Etablere et «Landskapspleieprogram» for å unngå gjengroing. • Hugge gran for å sikre edelløvsskogen. • Teltning og overnatting i båt, samt vannsport og båtferdsel må være tillat som i dag.
84. Christian Jomaas	Arendal Gnr/bnr 224/263 Klevsund Øst	Ber om at grensen endres slik at selve eiendommen holdes utenfor NP (men grenser til). Dersom grensa følger eiendomsgrensa på holmen, vil den ytre halvdel, som ikke er bebygd, bli en del av NP.
88. Alve Grunneierlag v/Per Holt 12 grunneiere – eier i Alvekilen og Tromlingene	Arendal	Blandede erfaringer med tidligere verneprosesser. Kritisk til vernekartet som ble sendt ut for høringen, vanskelig å tyde. <ul style="list-style-type: none"> • Vil bevare tangrettighetene. Er spesielt opptatt av Tromlingene, der øya gros igjen og tang hentes uten konsekvenser for landskapet (bruker lekter). Østre og Vestre Tangva. • Beiterettinghetene på hele Tromlingene ønskes opprettholdt. • Ønsker rett til provisorisk oppsett av stengsel under sauesanking. • Sterkere beskyttelse av vannhullet på Tromlingene (for sauene – ikke campinggjester). • Båndtvang i beitede områder utvides til 1. okt. og håndheves strengere. • Grunneierlaget varsles og delta ved skjøtselstiltak. • Gjenreise varden/sjømerket på skjæret Brenningen. • Mer synlig oppsyn! • Grensa langs veien fra gamle Heftekrysset (ved veien ut mot Brekka/kirken) og over til Alve. Foreslått grense går på kryss og tvers av denne veien og bør legges sør for veien. • Alvekilen: grense ved Tømmerstø – må trekkes nord-øst for bryggen i grensen mot kommunens friområde 219/66 og videre inn til grensebolt i fjellfot mot nord-vest. I grensen mellom 219/4 og 219/66. Kartskisse vedlagt. • Rettigheter ved Alve jernmalmgruve: Gjenreiser brygge nå etter at skringsarbeidet ved gruvene blir ferdig. Pumpet vann fra Holmegruven – ligger permanent ledningsnett. Ønskes opprettholdt.

89. Anne Guro Rustad Nr. 91 er samme, bare også med Liv Irene Pedersen Sødal	Arendal Gnr/bnr. 219/85	Kommunen har feil grense mellom Gnr/bnr. 219/66 og 219/85 og ber om at NP-grense følger riktig eiendomsgrense. Ønsker at friområdet ved Timmerstø kan bevares, utvikles og vedlikeholdes. Ønsker også å kunne fylle på sand på stranda.
92. Per Holt. Brønnhaugen gård	Arendal Gnr/bnr. 219/33 og 140.	Båthavn gruvebukta. Hele båthavna (i henhold til KPL) må det tas høyde for. Båthavn i reguleringsplan for Kleivtoppen. Veirett over friluftsområdet Pernes 219/121. NP grense bes lagt utenfor denne veirett. Har også andre forslag til endringer i grense i Alvekilen, jf. kart.
93. Øyvind J. Linnebo	Arendal	Tilsvarende som innspill 83. (samme ordlyd).
94. Hoves venner	Arendal	Ønsker å kunne videre sitt dugnadsarbeid på Hove i nært samarbeid med forvaltningsmyndigheten.
96. Alf Alm-Paulsen	Arendal Gnr/bnr. 304/19 og 304/26	Samme som dok. 49. To helårsboliger på Hisøy (304/68 og 304/26 som er med).
97. Adv. Anders Folkman	Arendal Griggsos 214/6 Labakken	Dok. 68. vedr. samme eiendom. Ber at han blir oppnevnt som prosessfullmektig i et ev. skjønn. Mener at det ikke er naturverdier på eiendommen som tilsier vern, og at NP vil være lammende for hele eiendomsutnyttelsen (utover dagens bruk som fritidsbolig). Det vil bli krevd erstatning hvis vern.
98. Kåre Stiansen	Arendal Gnr/bnr 219/1-142 Alve Gård inkl. areal på Tromlingene	Eier et skogstykke på gnr/bnr. 219/142 innerst i Alvekilen som er innlemmet i NP. Protesterer på det sterkeste at dette tas med i NP.
99. Adv. Liv Nøkleby	Arendal Gnr/bnr. 213/27 og ideell halvdel av 167 og 195. Hovstøl på Tromøya	Ønsker sin eiendom trukket utenfor NP-grensa. Indre del av Hovekilen, vest for Sandum bro. På Bnr. 167 går grensa mellom brygge og båthus. Båthuset bør også legges utenfor grensa. Er vedlagt kartutsnitt.
100. Svein Stiansen og Jan Storlid	Arendal Gnr/bnr. 219/12-20 og 24. Pilmyra på Alve	Eier skogsteig (219/20) innerst i Alvekilen og protesterer på det sterkeste at dette tas med i NP. 219/24 er også foreslått tatt med i NP. Kan ikke forstå hvorfor, og ber om at også denne blir tatt ut.
105. Ole Wilhelm Svendsen	Arendal Hytteiere i Klevsund, Tromøy Grunneier Bjørn Grundesen. Gnr/bnr. 224/117	Viser til at brygger i kommunedelplan for Sandvik-Klevsund fra 1995 ikke er tatt hensyn til. Totalt 13 plasser. Ønsker at vernegrensa åpner for en viss fleksibilitet for å kunne realisere de totalt 13 godkjente båtplassene. Brygge TH2 må rustes opp, mens TH1 aldri ble bygget.
109. Svein Winther	Arendal En hytte østre del av Tromøya	Har en brygge som tidligere har vært større, men grensa er nå satt slik eksisterende brygge ligger. Fundamenteringen for delen som ble tatt bort for å hindre ødeleggelse om vinteren står ennå. Vil gjerne kunne bygge dette opp igjen. Utgjør 3-4 kvm. Ikke oppgitt gnr/bnr.
82.	Arendal Gundersen	Har sendt to innspill tidligere, hvorav den ene synes å ha «forsvunnet». Ber om en særskilt tilbakemelding på

<p>Maren Brinch– Pider Ro veien 8. www.sandaa.no</p>	<p>gnr/bnr 220/4</p>	<p>dette.</p> <p>Slutter seg til Arendal kommunes høringsuttalelse, særlig tilleggsforslagene fra Vågsnes punkt 1 (grense), 4 (bygge som samfunnet ellers) og 5 (igangsatte reguleringsplaner).</p> <p>Er kritisk til fordelene ved å sette grensen langs land, og ikke midtlinje som for dagens LVO. Mener dette begrenser grunneiers råderett betydelig, og det mangelfulle grunnlaget for valget svekker planens legitimitet.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dagens grense langs Raet bør videreføres. 2. Legger til grunn at en grense langs land vil medføre store kostnader for tiltakshaver ved behov for tiltak. 3. Vil forringe eiendomsverdien fordi man ikke kan utnytte deler av eiendommen 4. Tilsvarende. 5. Lovbryter om det ikke søkes om tillatelse til å sette ut moringer? <p>Har fremmet forslag til reguleringsplan for sin eiendom – fritidsboliger – med ønske om båtplasser i Gilbergabet eller Munkevika. Vedlagt kart med forslag til grenseendringer.</p>
<p>22. Jan Martin Birkeland</p>	<p>Grimstad Gnr/bnr 50/55 Fevik</p>	<p>Påpeker reguleringsplan Fevikkilen øst hvor han har tillatelse til å oppføre båtplasser i Moviga.</p> <p>Peker også på behov for drenering i Breiviga.</p> <p>Har også lakserett på Røddøya – viser også til at det er flere lakserettigheter i NP enn det som blir oppgitt i planen.</p>
<p>34. Turid og Øystein Skaanes-Larsen (grunneiere like utenfor)</p>	<p>Grimstad Moviga</p>	<p>Har innspill på at grensen ved Moviga bør justeres slik at stranden ikke er med i NP. Pga. reguleringsplan i området (eksisterende).</p>
<p>36. Grimstad kommune</p>	<p>Grimstad</p>	<p>Saken har vært behandlet i Kultur- og miljøutvalget, Formannskapet og til sist i kommunestyret med enstemmig vedtak:</p> <p><i>Grimstad kommune tar forslaget til verneplan for Raet nasjonalpark og opprettelse av landskapsvernområdene Hove og Søm til etterretning. Det er lagt ned mye arbeid i å dokumentere verneverdiene og kommunen håper disse opplysningene kan bli tilgjengelige for folk flest både gjennom et eget nasjonalparksenter og gjennom digitale medier.</i></p> <p><i>Kommunen vil peke på at nasjonalparken omfatter noen av kommunens viktigste friluftsområder og ber om at muligheten til fortsatt å kunne utvikle disse blir grundig behandlet i arbeidet med forvaltningsplanen. Det er særlig viktig at noen utvalgte områder blir tilrettelagt for universell bruk. Dette gjelder også for skjærgården der kommunen allerede før arbeidet med nasjonalparken ble startet, hadde søkt midler for å legge til rette for personer med funksjonshemninger på Indre Valøya. For Grimstad kommune er det også viktig at en kyststi kan</i></p>

		<i>etableres innenfor verneområdet.</i>
62. Oddvar Evenstad	Grimstad Gnr/bnr 50/217 og 318	Opprettholder tidligere uttalelse i saken; 1. Fevikodden har mange hytter og bes tas ut av verneområdet. Unødvendig å legge hyttene inn i NP. 2. Hytta er bygd for helårsbruk. Må sikre ilandstigning og oppankring hele året.
69. Bjørn Grandal	Grimstad Gnr/bnr 52/112	Utmerket initiativ – svært gledelig at det arbeides for å verne området som nasjonalpark. Viktig med tilgang til NP fra båt, og mulighetene må ikke reduseres gjennom NP. Tilgjengelighet på land. NP må gi mulighet for moderat landskapspleie slik at strandsonen ikke gror helt igjen og reduserer tilgjengeligheten. Vernegrense: synes vernegrensen burde gå på marbakken fordi sesongpregede innretninger som badetrapper, og fortøyningsarrangement or småbåter ikke burde være gjenstand for omfattende saksbehandling. Subsidiært bør det være et tydelig utsagn om at slike midlertidige innretninger ikke er berørt av vernebestemmelsene. Verneforskrift: forskriften burde ha eksempler på unntak – ikke mangelfulle lister av unntak. Man burde erkjenne at opplistingen ikke vil dekke nye bruksmønstre. Derfor burde unntakene være eksempler slik at saksbehandlere kan utvise skjønn i hva som §3 1.1 og 2.1 ikke er til hinder for. Eksempel: Badetrapper. Kan være nødvendig for å komme seg i sjøen, og ikke minst helskinnet opp igjen. Dette er midlertidige innretninger i sommerhalvåret. Fritt-flytende fortøyningsbøyer for mindre seilbåter. De som seiler småbåter, er bruk av bøyer helt nødvendig pga. vinden. Disse bøyene har søkker tilsvarende akterfeste for båter fortøyd i land, og er midlertidige innretninger som brukes i sommerhalvåret. Foreslår at bestemmelsen om akterfeste endres: Fritt-flytende fortøyningsbøye eller akterfeste av båt ved egen brygge eller egen landfast fortøyningsplass. Kan kontaktes dersom det trengs flere opplysninger.
87. Sissel Hasleholm og Jens Barland (Hasseltangen) Grunneier	Grimstad	Positiv på alle måter. Viser til tidligere uttalelse vedr. industriområdet på Hasseltangen (transformasjon til NP-senter)
95. PA Plan arkitektur	Grimstad	Fremhever kulturhistoriske verdier i Hasseltangenområdet – Ruakerkilen, Haslebukta, Hasløya mv. Er innspill for forvaltningsplanen. Bl.a. runetegn i bøkeskogen.
102.	Grimstad Representerer	Merknad til Søm LVO (er vel egentlig NP). Et område «Storjoda» på 57/3 (Gokast) ligger i sone B. Ønsker å

Adv. Lars Ths. Rodvelt	Kjetil Bjønnum/Gaut Bjønnum, Gnr/bnr 57/3 Espenes, Gokast	opprettholde bruk som i dag, dvs. telting, bålbrenning og friluftaktivitet. Antar at NP forslaget er «retningslinjer for allmennhetens bruk» og ikke <i>begrensninger i grunneiers råderett og de bruksretter som er etablert i området. Hvis disse såkalt velervede rettigheter skal bringes til opphør, må det foretas ekspropriasjon mot erstatning. Det er et krav fra hans side at det i verneforslaget innarbeides et avsnitt der det fremgår at de privatrettslige rettigheter som her beskrevet opprettholdes.</i>
6. Morten Lindvik Også dok 41	Tvedestrand Gnr/bnr 84/126 Rota ved Risøya	Viktig satsing, meget positiv til nasjonalparken. Usikker på om grensa går inn på land i LNF/Boligbebyggelse. Ber om kart – Har fått dette og er fornøyd med at grensen går i overgang land/sjø. Legger til grunn at dette ikke er til hinder for bruk og vedlikehold av brygger. Synd at ikke større områder er tatt med, som Sild som har «Sørlandets flotteste jettegryter» Ser ingen grunn til at fastlands-Gjeving skal være med – ønsker grensejustering (lenger ut i sjø)
35. Risøy folkehøyskole	Tvedestrand	Påpeker at «hangaren» ligger inne i NP. Båthuset og området er regulert til næringsformål og inngår i skolens aktiviteter året rundt. Regner med at det er en glipp at dette er innlemmet.
47. Tvedestrand kommune	Tvedestrand	Innstilling fra Teknikk-, plan- og naturkomiteen enstemmig vedtatt. Tar forslaget til etterretning, men ber om at følgende punkter innarbeides i verneforslaget: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunestyret gir sin tilslutning til at Askerøy Stangholmen systemet blir A-sone. • Skjellsandområder bør tas inn i forskriften § 3.1.1. • Ønsker at § 3.6.3 g) flyttes til 3.6.2 • Kommunestyret ber om at grensen flyttes som vist på vedleggskart utenfor Risøya. • Påpeker at 6.2 bestemmelsen er særs viktig og at man må kunne gjennomføre regattaer uten for store hindringer i fremtiden.
61. Kystleirskolen Risøya v/Olaf Trysnes	Tvedestrand	Påpeker at naustet til Risøy folkehøyskole ligger innenfor NP. Navneforslag: Skagerrak nasjonalpark.
64. Lynghesenteret på Lygra v/ Mons Kvamme nasjonal koordinator kystlynghei	Tvedestrand	Lynghesenteret er et nasjonalt kompetansesenter for autentisk drift av kystlynghei. Kystlynghei ble utvalgt naturtype (7.mai 2015). Inneholder mye info om kystlynghei. Kystlyngheiene i Aust-Agder utgjør østgrensen for det sammenhengende beltet som finnes langs kysten. Langs kysten av ytre Oslofjord (mellom Hvaler og Risør) er forekomstene små og fragmenterte – har ikke landskapsmessig betydning. I Aust-Agder derimot er utbredelsen mer omfattende, men begrenset til noen av øyene ytterst mot havet. Flere ligger innenfor NP. Det må tas tilstrekkelig hensyn til kystlynghei i NP. Erkjennelsen av KLH er forholdsvis ny, tidligere gikk grensen i Vest-Agder.

		<p>Merknader til verneforslaget:</p> <p>Aktiv skjøtsel av kystlynghei passer godt sammen med det uttalte «bruk og vern». De er typiske maritime naturtyper med sin beliggenhet i ytterste skjærgårdssone. Det vil være naturlig å løfte frem naturtypen som en viktig del av vernegrnlaget. Kystlynghei er omtalt i verneplanen, men kunne med fordel vært fremhevet bedre. Den tilfører nasjonalparken en ekstra kvalitet ved at den omfatter disse utpostene for det sammenhengende beltet av lyngheier langs kysten.</p> <p>Det bør fremheves i forvaltningsplanen at skjøtsel (beiting , brenning, rydding, mv.) for ivaretagelse av disse lokalitetene for kystlynghei i seg selv er et viktig formål ved skjøtselarbeidet i nasjonalparken.</p>
101. Risøy Folkehøyskole	Tvedestrand	<p>1. Positiv til NP</p> <p>2. Ber om grenseendring i tråd med uttalelsen fra Tvedestrand kommune (endringer ved Risøya)</p> <p>3. Ønsker ny setning til § 3 punkt 5.2 for å kunne bruke følgebåt ved dykking, og opplæring i seiling, surfing, kiting og bruk av båt ved opplæring i sjøredning, så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.</p> <p>Opprettholde lakserett på Risholmene.</p> <p>Skolen ønsker å ta del i det rådgivende utvalget for NP.</p> <p>Foreslår nytt navn; Båen Nasjonalpark.</p>
86. Beate Strøm Johansen	Tvedestrand Gnr/bnr 81/60 (Speken – Lyngør)	<p>Ønsker NP velkommen. Ber oss følge opp anbefalingene fra Agder Naturmuseums rapport fra 2013.</p> <p>Viser til at det er fjernet en del av skogen fra sjøbua i retning Brunheibukt. Viktig at død ved ikke fjernes i NP. Mener det er flere uheldige forhold rundt beitinga med sau på Speken og Langholmsund-området som har pågått i 2 år. Bør ikke foregå i de rike områdene, bare kystlyngheia.</p> <p>Ønsker ikke beiting i område B Brunheibukt-Sønnerstrand – særlig beites eføy ned av sauene. I konflikt med Ragg da de ikke gjør som de har blitt enige om.</p> <p>Bålbrenning på svabergene må forhindres (fjellet sprekker). Ber om faste bålplasser.</p> <p>Rydding av plastsøppel i skjærgården bør foregå mer organisert. Skjøtsel bør også bety fjerne plast.</p>
111. Hege Lislegard	Tvedestrand Gnr/bnr. 81/137 Grantangen Lyngør	<p>Ønsker å vite om følgende blir tillat hvis eiendommen blir innlemmet i nasjonalparken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vedlikehold av tomt/hytte/bygg/brygge(r) blir tillatt. - Riving/Gjenoppbygging av bygning(er) blir tillatt, kan gjenoppbygges med små-justeringer (må søkes om tillatelse). - Nye separate bygninger blir ikke tillatt. - Utvidelser/endringer av eksisterende hytte/bygg under en viss størrelse kan tillates. (57m2?) - Tilkobling til strøm via vannkabel kan fortsatt være mulig dersom egnet "trasè" finnes. - Det er lokal forvaltningsmyndighet som bestemmer/kan gi tillatelse til endringer. - Vår hytte er innlemmet i Raet Nasjonalpark fordi den ligger i verneverdig område (både over og under vann).